

Відгук на
освітньо-професійну програму «Географія та природні небезпеки»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 103 «Науки про Землю» галузі знань 10 «Природничі науки»

Пропонована освітньо-професійна програма «Географія та природні небезпеки» оприлюднена на офіційному сайті географічного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича і запланована для реалізації на географічному факультеті Чернівецького національного університету імені Ю. Федьковича у межах спеціальності 103 «Науки про Землю». Освітньо-професійна програма має прикладне спрямування, оскільки об'єктами її вивчення і діяльності виступає ціла низка природних комплексів та їхніх окремих складових у світлі всебічного аналізу, оцінки і розробки заходів з мінімізації та усуненню наслідків прояву небезпечних природних явищ і процесів. Не викликає сумніву потреба у збалансованій та всебічно обґрунтованій оцінці причин виникнення, поширення та розвитку небезпечних природних явищ, які завдають значних збитків галузям господарства. Саме тому прийняття ефективних заходів щодо їхнього вчасного попередження вимагає підготовки відповідних фахівців, які б могли здійснювати різні типи досліджень і спостережень проявів усіх природних небезпек.

У меті програми зазначено формування значного спектру теоретичних знань і практичних навичок щодо використання сучасного комплексу геоінформаційних технологій для вирішення низки прикладних задач під час здійснення географічного моніторингу небезпечних явищ, серед яких вирізняються: геологічні та геоморфологічні небезпечні явища, стихійні явища і процеси, пов'язані із небезпечними атмосферними процесами на тлі глобальних кліматичних змін, поверхневими водами під час повеней, паводків, підвищень рівня ґрунтових вод тощо, явищами, спричиненими поширенням окремих видів шкідливих і небезпечних організмів, процесами, пов'язаними із загальною зміною ландшафтних комплексів як під впливом природних чинників, так і під впливом антропогенної діяльності.

Мета і цілі освітньо-професійної програми забезпечуються значною кількістю дисциплін як загального, так і прикладного спрямування, володіння якими має вирішальне значення для підготовки майбутніх фахівців за пропонованою освітньо-професійною програмою. Серед них вирізняються дисципліни геоінформаційного циклу, дисципліни, спрямовані на

компонентний моніторинг стану навколишнього середовища, дисципліни регіонального характеру, за допомогою яких розкриваються особливості та специфіка небезпечних природних явищ і процесів з урахуванням регіональних фізико-географічних умов тощо.

Варто відзначити, що у переліку обов'язкових освітніх компонент присутні дисципліни, які безпосередньо стосуються природо-заповідної справи та раціонального природокористування: «Геоєкологія», «Основи раціонального природокористування і охорони природи». Введена також вибіркова дисципліна «Георизики: основи наукових досліджень, розробка проектів і практичних рекомендацій». Проте, на нашу думку, варто б підсилити ці дисципліни вивченням правових аспектів регулювання ситуацій, пов'язаних із небезпечними явищами і процесами, знання яких необхідне і є визначальним у проектуванні та прийнятті управлінських рішень у цій сфері, а також дисципліною у вибіркового циклі «Цивільна оборона», оскільки окрім системи заходів щодо захисту людей і матеріальних цінностей у разі військових дій, нею розглядаються і необхідні заходи під час стихійних лих або техногенних катастроф тощо. З огляду на компетентності, які формуватиме освітньо-професійна програма, зміст та перелік освітніх компонентів ОП, вважаємо за доцільне рекомендувати змінити назву ОП на «Природнича географія та георизики».

Водночас, освітньо-професійна програма збалансована, заявлені фахові компетентності і програмні результати навчання забезпечуються запропонованими дисциплінами. У комплексі вони дають змогу здійснювати цілісну підготовку бакалавра за спеціальністю «Географія та природні небезпеки». Тому освітньо-професійна програма «Географія та природні небезпеки» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 103 «Науки про Землю» галузі знань 10 «Природничі науки» відповідає вимогам до підготовки фахівців бакалаврського рівня і може бути рекомендована для впровадження у навчальний процес на географічному факультеті Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Доктор географічних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки
України, завідувач кафедри геодезії і
картографії національного
університету біоресурсів і
природокористування України

Іван КОВАЛЬЧУК

*Підпис І. Ковальчука засвідчує:
декан ф-ту землевпорядкування,
д.е.н., професор*

Т. Євсюков